

Pääkäyttäjän perustehtävät

Käyttäjähallinta

Esimiehet pyytävät oikeuksia uusille henkilöille pääkäyttäjältä, joka hakee ne Arkkitehtuuripankin lomakkeella:

<https://www.webropolsurveys.com/Answer/SurveyParticipation.aspx?SDID=Fin638781&SID=852bd815-1802-4385-b459-c81e5db07d8a&dy=1245055948>

QPR CC toimittaa tunnukset ja salasanat henkilöille sekä liittää heidät oikeisiin ryhmiin. Tärkeää: Pääkäyttäjä toimittaa portaalikatselijan ohjeen kaikille uusille käyttäjille ja mallintajille organisaatiokohtaisen QPR EA clientin aktivointikoodin. Jos mallintajalla on jo QPR EA asennettuna niin sitä ei tarvitse asentaa uudelleen vaan annetaan vain mallintajaoikeudet oikeudet organisaation QPR-malliin.

Esimiesten tulisi pyytää myös oikeuksien poistot, kun henkilö poistuu organisaation palveluksesta. Lisäksi pääkäyttäjän on syytä tehdä aika ajoin massatarkistus ovatko kaikki käyttäjät edelleen organisaation palveluksessa.

Pääkäyttäjä antaa ryhmille oikeuksia QPR-mallien eri tasoille ja haaroihin QPR EA clientin User Rights -toiminnolla.

Käyttäjien perehdytys, neuvonta ja ohjeistaminen

Käyttäjien, sekä mallintajien että portaalikatselijoiden, perehdyttämisessä kannattaa hyödyntää Arkkitehtuuripankin etusivulta löytyviä ohjeistuksia. Tarvittaessa kannattaa luoda myös oman organisaation hallintamallin, käytäntöjen ja mallien sisältöjen tarkentavia ohjeistuksia.

Tarpeen mukaan kannattaa pitää sekä katselijoille että mallintajille suunnattuja perehdytysseksiota. Vahva suositus on, että jokaiselle uudelle mallintajalle pidetään perehdytys oman organisaation mallinnus- ja julkaisukäytännöistä ja mallin rakenteesta.

Kopioi-liitä -toiminnallisuus (copy-paste)

Eräs tärkeä perehdytettävä asia on kopioi-liitä -toiminnallisuus (copy-paste). Se ei ole QPR EA:ssa ainoastaan kuvien kopiointia kuten esim. PowerPointissa vaan se mm. kopioi syviä (hierarkkisia) mallirakenteita ja osaa hyödyntää elementtien instansseja (ei tee kopiota elementistä vaan instansseja eli esiintymiä toiselle kaaviolle) sekä relaatioita toisiin elementteihin. Alla huomioitavia asioita:

Kokonaisen kaavion kopioi-liitä (copy-paste):

- Mallista toiseen: Elementtien relaatiotyyppisten Custom Attribuuttien linkitettyjen elementtien tulee olla kohdemallissa valmiina (kopioitu ensin) tai ko. relaatio jää asettamatta (esim. Sovelluskomponentin vastuutaho (Toimija -elementti)). Mikäli elementti on jo kohdemallissa niin sitä ei luoda uutena vaan se instantioidaan*.
- Mallin sisällä: 1) Liitä (oletus Liitä uutena) -> Uudet elementit (kopiot samoilla nimillä) sekä kaaviosta että sen sisältämistä elementeistä. Näin voidaan ottaa kaavio pohjaksi uudelle kaaviolle. 2) Liitä instanssina -> Kaaviosta sekä sen sisältämistä elementeistä vain instanssit (esiintymät). Näin saadaan sama kaavio näkymään halutuissa näkymissä arkkitehtuurikehikossa.

Elementtijoukon kopioi-liitä (copy-paste):

- Mallista toiseen: Sama kuin kokonaisella kaaviolla.

12.3.2021

- Mallin sisällä: 1) Liitä (oletus Liitä instanssina) -> Elementeistä vain instanssit (esiintymät)*. Relaatioyhdistimet** piilotetaan (saa näkyviin elementin päällä hiiren 2-näppäimellä / Näytä relaatioyhdistimet). 2) Liitä uutena -> Uudet elementit (kopiot samoilla nimillä) ja relaatioyhdistimet** näytetään.

*) Huom! Liiketoimintaprosessi -elementeistä, joissa porautuminen prosessin kulku -tasolle, syntyy duplikaatit, jos kopioidaan useampi kerralla. Instanssin saa luotua kopioimalla yksi kerrallaan.

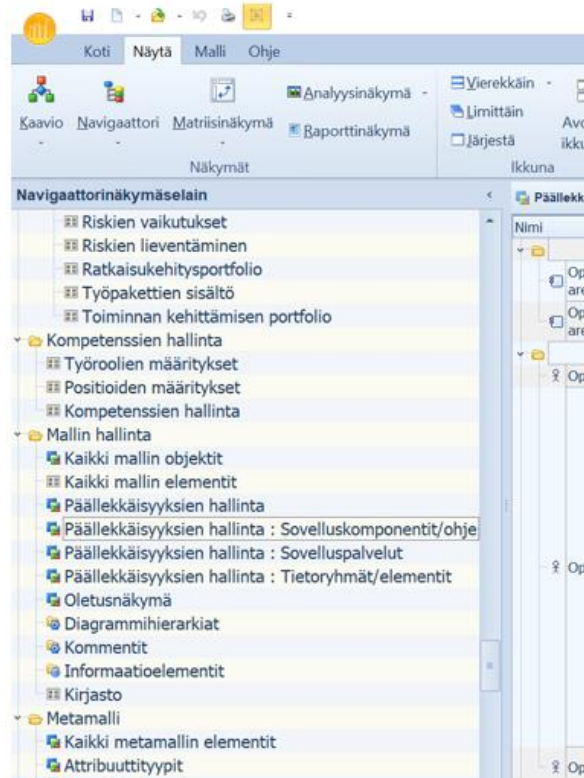
Ks. myös QPR EA:n Ohje (Help).

Mallin eheyden varmistaminen

Kun moni mallintaa samaan malliin niin duplikaatteja voi syntyä tahattomasti tietyissä kopioinneissa tai tarkoituksella (saman niminen elementti mutta eri tarkoituksessa eri kontekstissa). Jälkimmäisessä tapauksessa voidaan esim. harkita laittaa toisen elementin nimeen joku lisämääre, jolloin se ei enää ole duplikaatti.

QPR EA:n navigaattorinäkymistä löytyy 'Päällekkäisyyksienhallinnan näkymät'. Niiden avulla on mahdollista hakea duplikaatteja (saman nimisiä elementtejä) ja suorittaa korvausoperaatiot eli valitaan, mikä on master elementti ja korvataan sillä muut kopiot kaikilla kaavioille missä niitä esiintyy. Yleensä masteriksi valitaan se elementti, jolla on eniten instansseja ja/tai paras tekstimuotoinen kuvaus (description).

Päällekkäisyyksien hallinnan näkymistä kannattaa tehdä eri versioita (Mukautetut näkymät -> Kopioi -> Muokkaa kopiota ja nimeä se uudelleen) jotka näyttävät tietyn tyyppiset elementit. Esim:

Esim. Päällekkäisyyksien hallinta: Sovelluskomponentit... näyttää myös järjestelmäohjelmistot sekä niihin liittyvät toimijat, joilla kuvataan sovellusten omistajia/vastuuyksiköitä. Näkymä toki näyttää myös muut toimijat. Masteriksi valitusta elementistä hiiren 2-näppäimellä 'Korvaa kaikki duplikaatit', jolloin tapahtuu korvaaminen ja duplikaattien poistaminen.

Varmuuskopiointi ja palautukset

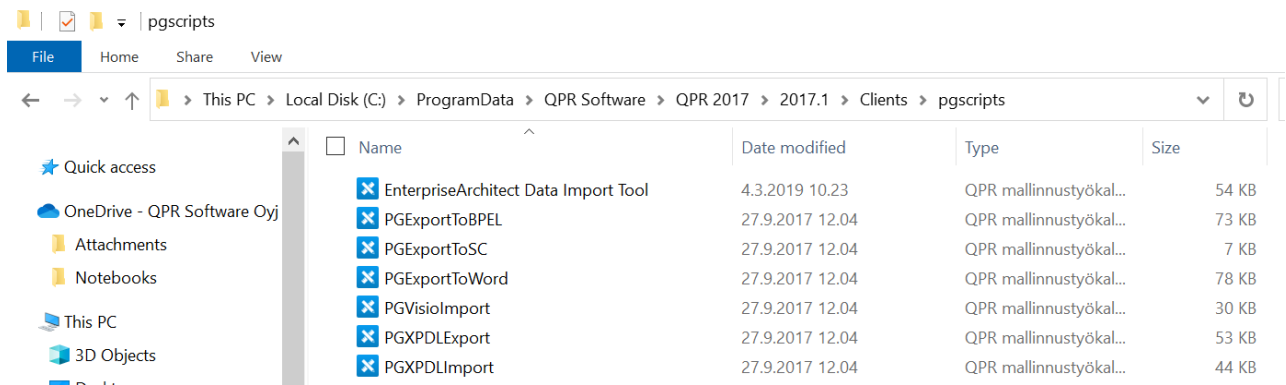
Hyvä käytäntö on, että tehdään ns. 'pikabackup' säännöllisesti tallentamalla (Save As Server Model..) kehitysmalli alikansioon ..4. Arkisto. Mallin nimeen merkitään pvm ja mallista otetaan julkaisutäppä (Web Publishing) pois päältä! Näistä malleista pääkäyttäjän on helppoa ja nopeaa katsella vanhoja versioita ilman QPR CC:n apua. Kaavio palautetaan avaamalla backup malli toiseen QPR EA clienttiin ja sitten kaaviosta copy-paste tuotantoversioon. QPR CC pystyy palauttamaan mitä tahansa tietokanta backupista mutta siinä toki menee aikaa vähän enemmän.

Muita pääkäyttäjän tehtäviä

Excel import (esim. sovellussalkun lataaminen)

Kun teet tätä ensimmäistä kertaa, niin kannattaa ottaa tuotantomallista testikopio ja testaila importtia siellä.

1. Muokkaa ohjaustiedosto (config file) ja määppää Excelin sarakkeet QPR elementtityypin attribuutteihin.
2. Poista sovelluskomponenttien (ja toimijoiden) duplikaatit QPR mallissa kuten edellä kerrottu. Poista myös mahdolliset nimettömät. Jos näitä ei tee, skripti pysähtyy virheeseen.
3. Synkronointi tehdään käyttäen EADIT skriptiä (EA Data Import Tool). Se kannattaa tallettaa kansioon:

Jolloin se on suoraan käytettävissä clientin valikosta Run Scripts..

4. Kun skripti ajetaan, niin se kysyy ensin XML config fileä jossa on määritetty polku importoitavaan Exceliin ja määpätty sarakkeet QPR:n elementtityypin attribuutteihin.

Yhdellä importilla voidaan ladata vain yhden tyyppisiä elementtejä, joten Excelistä ja config filesta täytyy tehdä versiot 1) toimijoille (Business Actor) ja 2) sovelluskomponenteille (Application Component). Ensinnäkin importoidaan toimijat koska niihin tehdään relaatiot sovelluskomponenteista (vastuu-/omistajatahot ja -yksiköt). Kun toimijat synkattu (pelkkä nimi riittää) niin voidaan importoida sovellukset. Huom. toimittaja/palveluntarjoaja otetaan vain tekstikenttänä, vaikka sekin on toimija. Config filen editointi onnistuu esim. Notepad++ editorilla.

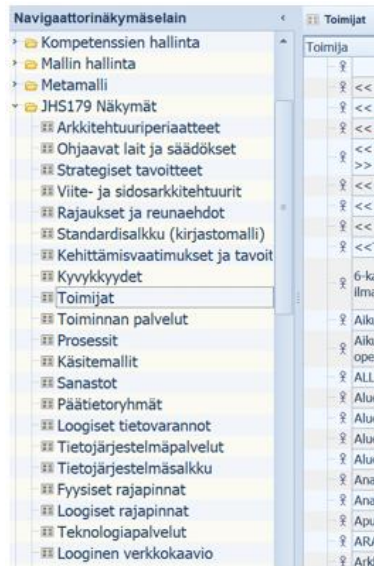
HUOM! Mikäli uusia toimijoita on vain vähän, ne voidaan luoda myös käsin, jolloin voidaan ajaa vain sovellusten import (2). Import päättyy virheeseen ja kertoo mikä toimija puuttuu.

12.3.2021

Import luo uudet elementit ja päivittää olemassa olevien elementtien attribuuttien arvot (nimi on avainattribuutti).

5. Tulosten tarkastus QPR:ssa

Tulosten tarkastusta on helpointa tehdä QPR EA:n navigaattorinäkymissä (JHS179 Näkymät):

Yleisten julkaisujen teko kaikille A-pankin käyttäjille

Yleiseen julkaisuun otetaan kopio tuotantomallista ..2. Julkaistu -kansioon. Siellä malliin asetetaan ryhmälle 000.Julkaisupankki read-only oikeudet vain niihin osiin mallia mitä halutaan näyttää kaikille. Malliin on voitu lisätä myös web linkkejä blogeihin ym. taustoittavaa asiaa. Näkyvyydet testataan ja hyväksytetään kehitysjohdon kanssa, että on OK julkaista. Lopuksi julkaistu malli linkitetään Arkkitehtuuripankin yleiseen navigointirakenteeseen asianmukaiseen haaraan (QPR-tuki tekee linkityksen pääkäyttäjän pyynnöstä).

Mallin rakenteen uudistukset

Pääkäyttäjän tehtäviä on myös suunnitella ja toteuttaa mallin rakenteen uudistukset yhteistyössä arkkitehtitiimin ja kehitysjohdon kanssa (esim. tiedonhallintamallin tuki ja ArchiMate 3.1 pohjamallin käyttöönotto).